

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ
Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та
фінансової безпеки
Факультет № 6

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни Глобальна економіка
вибіркових компонент
освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти
072 Фінанси, банківська справа та страхування

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету №6 протокол від 25.08.2023 р. № 7

Розробник:

1. доцент кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки, к.ю.н., доцент Кирєєва Ірина Валеріївна

Рецензенти:

1. доцент кафедри банківської справи і фінансових послуг, факультету фінансів і обліку Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (ХНЕУ ім. С. Кузнеця), к.е.н., доцент Рац Ольга Миколаївна
2. доцент кафедри трудового та господарського права ХНУВС, к.ю.н., доцент Бригадир Іван Васильович

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 3							
Тема № 1 Часові межі феномену глобалізації	9	2	2			5	залік
Тема № 2: Сучасна методологія глобалістики	9		2	2		5	
Тема №3: Школи і міждисциплінарний статус глобалістики	9	2	2			5	
Тема № 4: Становлення глобальної економіки	11	2	2	2		5	
Тема № 5: Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.	9	2		2		5	
Тема № 6: Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації.	11	2	2	2		5	
Тема № 7: Парадоксальна природа глобальних трансформацій	11	2	2	2		5	
Тема № 8: Альтерглобалізм та його форми.	11	2	2	2		5	
Тема № 9: Глобальна економіка як прогностична реальність.	9	2		2		5	
Тема № 10: Регулятивні механізми глобальної економіки	11	2	2	2		5	
Тема № 11: Міжнародні стратегії глобалізації	11	2	2	2		5	
Тема № 12: Конкурентна	9		2	2		5	

стратегія розвитку України в умовах глобалізації							
Всього за семестр № 3:	90	10	10	10		60	

3. Методичні вказівки до практичних занять

Тема № 1: Часові межі феномену глобалізації.

Практичне заняття: Часові межі феномену глобалізації

Навчальна мета заняття: освоєння, поглиблення та розширення теоретичних знань про сутність, часові межі та багато аспектність процесу глобалізації.

Кількість годин 2.

Місце проведення: навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Ознаки глобалізації.
2. Соціальний феномен глобалізації як результат людської діяльності.
3. Сутність економічної глобалізації.

Література:

1. Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б., Тищенко О.О., Проскурніна Н.В., Світлична Ю.О. Глобальна економіка: навч. посібник. - Харків: Вид-во «Форт», 2016. - 354с. С. 55 - 63
2. Супіма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. - К. : Вища школа, 2010. - 544 с – С. 7 – 11, 19 -22, 27-29
3. Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. – 704с. С. 13 – 15, 25 - 26

План проведення заняття:

I. Вступ до заняття. Глобалізація–процес універсалізації, становлення єдиних для всієї планети Земля структур, зв'язків та відносин у різних сферах життя суспільства. Феномен глобалізації, що сприймається як об'єктивна реальність, заявляє про себе замкненістю глобального простору, єдиним світовим господарством, спільною екологічною взаємозалежністю, глобальними комунікаціями та ін.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Ознаки глобалізації. Глобалізація – процес всесвітньої економічної, політичної і культурної інтеграції та уніфікації, що охоплює всі сфери життя й має системний характер.

2. Соціальний феномен глобалізації як результат людської діяльності. Наукове використання терміна — глобалізація — розпочалося з 1960-х рр., а академічно значимим воно стало в середині 1980-х рр. У сучасній науковій літературі виділилися два основних підходи до визначення хронологічних меж глобалізації. Широкий підхід, який трактує глобалізацію як тривалий історичний процес поетапного формування загальнопланетарної цілісності, що супроводжується хід цивілізаційного розвитку, або ж почався приблизно 100 років тому у зв'язку з інтенсифікацією зовнішньоекономічних відносин. Представники вузького підходу розглядають глобалізацію як новітній процес, що почався в ХХ ст. (остання чверть ХХ ст.) і органічно пов'язаний з більш загальним процесом інтернаціоналізації.

3. Сутність економічної глобалізації. Економічна глобалізація є результатом розвитку глобальної інтеграції та інтернаціоналізації, проявом якої на мікрорівні є процеси транснаціоналізації, а на макрорівні — економічної регіоналізації. Історично зумовлені складні багаторівневі взаємозв'язки, виступаючи джерелом розвитку глобалізаційних процесів, формують його діалектичну природу: з одного боку, розширюються та поглиблюються інтернаціоналізація та глобалізація, а з іншого — активно розвиваються процеси протилежної спрямованості, що залежно від предмета аналізу трактуються як «регіоналізація», «локалізація», «глокалізація», «диференціація», «фрагментація», «автономізація». Ідеї глобалізації сучасні дослідники пов'язують із ретроспективою в декілька тисячоліть (М.Елліан, Ю.Яковець та ін.), знаходять їх в теоріях І.Канта, А.Сміта (— ідеальна економічна система).

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Останнім часом в глобалістиці з'явилася нова тенденція: увага вчених, дослідників та навіть політиків все більше зосереджується не на окремих глобальних проблемах, а на процесах глобалізації та зростанні взаємозалежності сучасного світу.

Тема № 2: Сучасна методологія глобалістики.

Практичне заняття: Сучасна методологія глобалістики

Навчальна мета заняття: набути знань про сутність глобалістики та етапи її виникнення..

Кількість годин 2.

Місце проведення: навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Виникнення глобалістики.
2. Принцип глобалізму. Виникнення терміну «глобалізації».
3. Глобальне суспільство.

Література:

1. Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б., Тищенко О.О., Проскурніна Н.В., Світлична Ю.О. Глобальна економіка: навч. посібник. - Харків:Вид-во «Форт», 2016. -354с. С. 55 - 63
2. Супіма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. -К. : Вища школа, 2010. -544 с,С. 19 -22, 27-29
3. Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. –704с. С. 13 – 15, 25 - 26

План проведення заняття:

I. Вступ до заняття. У процесі вивчення теми студент повинен з'ясувати, що глобалістика - міждисциплінарна галузь наукових досліджень, спрямованих на виявлення сутності, тенденцій та причин процесів глобалізації, спричинених нею глобальних проблем та пошук шляхів ствердження позитивних та подолання негативних для людини і біосфери наслідків цих процесів.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Виникнення глобалістики.

Експрес-опитування на тему: «Сучасні тенденції глобального розвитку». Під час проведення експрес опитування викладач кожному студентові групи ставить на вибір по одному питанню з теми: «Сучасна методика досліджень глобальних трансформацій» для виявлення рівня засвоєння лекційного матеріалу. Для отримання позитивної оцінки студент повинен чітко та однозначно відповісти на поставлене питання.

2. Принцип глобалізму. Виникнення терміну «глобалізації».

Дискусія на тему: «Часові кордони феномену «глобалізація». В рамках семінару-дискусії студенти діляться на 4 міні – групи, кожна з яких отримує одну наукову концепцію щодо часових параметрів феномену глобалізації, а саме: 1 група - концепцію «архаїчної глобалізації»; 2 група - концепцію глобалізації як сучасного економічного феномену; 3 група - концепцію протоглобалістів; 4 група - концепцію Азроянца. Дискусія починається після того, як в кожній із міні – груп студенти сформулюють власні тези на користь своєї наукової концепції.

3. Глобальне суспільство.

Підготовка міні-презентації на тему: «Школи на напрями глобалістики». Міні-презентація на тему: «Школи та напрямки глобалістики» являє собою змістовне інформаційне повідомлення на основі дослідження науково – методологічної та періодичної літератури із використанням сучасних технічних засобів. Кожному студентові надається 5 хвилин для викладення підготовленого завдання. Для отримання позитивної оцінки студент повинен стисло та змістовно розкрити обрану тему.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Засвоєння студентами того, що глобальні тенденції та проблеми не залишають людству іншого вибору, як подолати розбіжності, суперечності та створити умови для об'єднання, інтеграції, зберігаючи при цьому самобутність культур, вікових традицій та унікальних рис окремих націй і народів. Подібна

єдність та узгодженість дій може забезпечити адекватне розуміння процесів та подій, що відбуваються в сучасному світі, знання про які відпрацьовуються та формулюються в сучасній глобалістиці.

Тема № 3: Школи і міждисциплінарний статус глобалістики.

Практичне заняття: Школи і міждисциплінарний статус глобалістики.

Навчальна мета заняття: проаналізувати розвиток сучасної глобалістики як науки..

Кількість годин 2.

Місце проведення: навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

- 1.Предмет дослідження глобалістики.
- 2.Принцип глобалізму.
- 3.Головні критерії глобальних проблем.

Література:

1. Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б., Тищенко О.О., Проскурніна Н.В., Світлична Ю.О. Глобальна економіка: навч. посібник. - Харків:Вид-во «Форт», 2016. -354с. С. 54 – 65
2. Супіма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. -К. : Вища школа, 2010. -544 с. С.46 – 52
3. Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. –704с. С. 83 – 118

План проведення заняття:

I. Вступ до заняття. У процесі вивчення теми студент повинен з'ясувати, що сучасний етап розвитку глобалізаційних процесів характеризується як всепоглинаючий процес, що включає в себе політичні, економічні, соціальні, екологічні, науково-технологічні та інші складові.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1.Предмет дослідження глобалістики. Залежно від того, яким аспектам процесів глобалізації приділяється особлива увага, розрізняються різні парадигми сучасної глобалістики, в рамках яких працюють відповідні наукові школи і організовані наукові колективи.

2.Принцип глобалізму. Глобалістика належить до міждисциплінарних наук і досліджує усю сукупність проблем, які породжуються глобалізацією та проявляються у її політичних, екологічних, економічних, соціальних, демографічних, ідеологічних, культурних, технологічних, військових та інших аспектах. При цьому слід зауважити, що дослідження будь-якого із перелічених аспектів глобалізації вимагає комплексного підходу через їхні тісні взаємозв'язки.

3.Головні критерії глобальних проблем.

Основною специфікою перебігу глобальних економічних процесів у країнах західної цивілізації у зв'язку з досягнутим ними високим рівнем життя є загострення взаємодії трендів інформатизації, інтелектуалізації, соціалізації (В.Д. Базилевич) та людських потоків (В.І. Якунін). Ця взаємодія призводить до того, що на західну цивілізацію впливає в Західній Європі переважно ісламська цивілізація в силу міграції ісламського населення і в США –латино американська цивілізація. До середини ХХІ ст. біле населення буде у меншості в США і в Західній Європі, що може спричинити проблему міжцивілізаційних відносин. Незважаючи на освоєння японською цивілізацією досягнень науки і техніки західної цивілізації, на тісні зв'язки із західним світом, Японія зберегла свою систему цінностей, свій менталітет. Основна специфіка глобальних економічних процесів скоріш за все проявлятиметься у взаємодії інтелектуалізації й енергетики світу, енергетичних потоків.

ІІІ. Порядок проведення заключної частини заняття.

Засвоєння студентами того, що єдино правильним буде мирне співіснування усіх цивілізацій, чи неминучою стане їх війна. Розглядаючи основні глобальні тенденції розвитку світу, багато науковців дійшли висновку, що однією з них є тенденція встановлення багатопольного світу.

Тема № 4: Становлення глобальної економіки.

Практичне заняття: Становлення глобальної економіки

Навчальна мета заняття: з'ясувати основні чинники становлення глобальної економіки та її унікальні характерні риси.

Кількість годин 2. Місце проведення: навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Технічні, технологічні чинники.
2. Соціально-економічні чинники глобалізації. Культурні чинники. Морально-етичні чинники. Політичні чинники.
3. Становлення єдиного світового виробництва.

Література:

1. Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б., Тищенко О.О., Проскурніна Н.В., Світлична Ю.О. Глобальна економіка: навч. посібник. - Харків: Вид-во «Форт», 2016. -354с. С. 66 – 86
2. Супіма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. -К. : Вища школа, 2010. -544 с. С. 35 – 45
3. Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. – 704с. С. 119 – 144

План проведення заняття:

І. Вступ до заняття. У процесі вивчення теми студент повинен з'ясувати основні чинники, що обумовлюють процес глобалізації відносять: Виробничі,

науково-технічні й технологічні чинники, які полягають у тому, що різко зростають масштаби виробництва. Здійснюється перехід до нового технологічного способу виробництва – до наукоємних технологій, швидке розповсюдження нових технологій, які ліквідують перешкоди на шляху руху товарів, послуг, капіталів.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Технічні, технологічні чинники.

Дискусія з елементами аналізу проблемних питань на тему: «Основні суперечності глобального розвитку» застосовує форму спільного обговорення проблеми з метою виявлення ключових передумов формування глобальних суперечностей з акцентуацією уваги на співставленні ідеальних проектних моделей глобалізації відповідно до теорій атлантизму, континенталізму, ісламських сценаріїв та китайської глобальної ідеології з реальними тенденціями глобальних трансформацій.

2. Соціально-економічні чинники глобалізації. Культурні чинники.

Морально-етичні чинники. Політичні чинники.

опрацювання теоретичних основ питання «Класифікація та виявлення глобальних економічних парадоксів» спрямоване на формування у студентів чіткого розуміння складної природи виникнення, закономірностей протікання та наслідків глобальних економічних парадоксів, при цьому основна увага приділяється варіативності тлумачення, пояснення та доведення парадоксів та їх статистичній верифікації. Таке опрацювання проблемного питання передбачає виявлення рівня засвоєних знань за результатами попереднього опитування, самостійну роботу з наданим статистичним матеріалом задля перевірки наявних парадоксів та обговорення можливих сценаріїв подальшого поглиблення глобальних економічних парадоксів.

3. Становлення єдиного світового виробництва.

Підготовка доповіді на тему: «Оцінка перспективності альтерглобалізму як варіантної економічної платформи світового економічного розвитку» передбачає презентацію аргументованих доповідей-презентацій (не більш трьох), головною метою яких є висвітлення основних ідеологем альтерглобалізму та демонстрація перспективності їх економічних проектів.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Засвоєння студентами того, що політичні чинники включають послаблення жорсткості державних кордонів, полегшення свободи руху громадян, товарів та послуг, капіталів. Соціальні й культурні чинники глобалізації означають послаблення ролі традицій й звичок, соціальних зв'язків й звичаїв, подолання національної обмеженості, що підвищує мобільність людей в територіальному, духовному й психологічному аспектах, сприяє міжнародній міграції.

Тема № 5: Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.

Практичне заняття: Цивілізаційні виміри глобальних економічних процесів.

Навчальна мета заняття: розглянути особливості ключових глобальних проблем та найбільш значущі ознаки економічного глобалізму.

Кількість годин 2.

Місце проведення: навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Ключові глобальні проблеми економічного розвитку, їх характеристика.
2. Причини виникнення глобальних проблем у різних країнах світу.
3. Еволюція локальних глобалізацій.

Література:

1. Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б., Тищенко О.О., Проскурніна Н.В., Світлична Ю.О. Глобальна економіка: навч. посібник. - Харків: Вид-во «Форт», 2016. - 354с. С. 133 – 167
2. Супіма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. - К. : Вища школа, 2010. - 544 с С.55 – 66
- Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. – 704с. С. 102 - 113

План проведення заняття:

I. Вступ до заняття. У процесі вивчення теми студент повинен з'ясувати основні чинники, що обумовлюють процес глобалізації відносять: Виробничі, науково-технічні й технологічні чинники, які полягають у тому, що різко зростають масштаби виробництва. Здійснюється перехід до нового технологічного способу виробництва – до наукоємних технологій, швидке розповсюдження нових технологій, які ліквідують перешкоди на шляху руху товарів, послуг, капіталів.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Еволюція локальних глобалізацій.

Ділова гра на тему: «Майбутнє національної держави» передбачає розподіл студентів на чотири міні-групи, учасникам яких рекомендується взяти участь у розв'язанні ряду проблемних ситуацій стосовно функціональної обмеженості ролі держав (як типові можуть бути запропоновані ситуації: управління зовнішньою заборгованістю, проблематика національного економічного суверенітету, незалежність національних банківських установ, впровадження системи електронного уряду і національна безпека тощо)

2. Причини виникнення глобальних проблем у різних країнах світу.

Проведення дебатів на тему: «Глобальні виклики і проблеми розвитку» орієнтується на формування навичок самопрезентації власної аргументованої позиції, коректуванні її з урахуванням точок зору інших учасників дебатів та схильності до компромісів. Викладач розподіляє студентів на дві групи – в підтримку запропонованої тези та проти неї.

3. Ключові глобальні проблеми економічного розвитку, їх характеристика.

Підготовка міні-презентації на тему: «Становлення глобальних регуляторних інститутів» організується з метою виявити сучасну інституційну взаємодію в глобальних умовах та показати роль та значення кожного глобального інституту в ієрархізованій та мережевій структурах. Міні-презентація може мати вигляд невеличкого повідомлення, структурованого за типологією інститутів та їх можливих зв'язків (міжнародні організації - держави-коопорації; держави – міжнародні організації- коопорації; коопорації-держави – міжнародні організації тощо)

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Засвоєння студентами того, що головними цілями (цінностями) розвитку є: 1.Збільшення пропозиції доступності таких необхідних для підтримання життя товарів і послуг, як продовольство, житло, охорона здоров'я і безпека. 2.Підвищення рівня життя, яке включає поряд із зростанням доходів збільшення кількості робочих місць, якісна освіта, більша увага культурним і гуманітарним цінностям. Такий комбінований підхід сприяє зростанню матеріального благополуччя, особистої і національної самосвідомості. 3.Надання індивіду і суспільству в цілому більших можливостей вибору в економіці і соціальній сфері, з тим щоб послабити її підкорення і залежність від інших людей і країн, захистити від страждань.

Тема № 6: Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації

Практичне заняття: Суперечності і дуалізм сучасного етапу глобалізації

Навчальна мета заняття: проаналізувати особливості та основні принципи сучасної глобалізації.

Кількість годин 2.

Місце проведення: навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

- 1.Особливості сучасної глобалізації.
2. Принципи сучасної глобалізації.
- 3.Причини та прояви дуалізму сучасної глобалізації.

Література:

- 1.Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. –704с. С.24-65, 17-22
2. Супіма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. -К. : Вища школа, 2010. -544 с. С. 108-123

План проведення заняття:

I. Вступ до заняття. Вивчаючи цю тему, важливо усвідомити, що сучасна глобалістика пропонує якісно нову модель керованого світу. Вона складається з

трьох елементів – біосфери, країн світу і конкретної країни, взаємодія яких описується узагальненими якісними параметрами світу, а керування має здійснюватись з боку світового співтовариства шляхом впливу на конкретну країну з врахуванням її узагальнених параметрів, які знаходять відображення в її місці в світі.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Особливості сучасної глобалізації.

Дискусія на тему: "Геоекономічний простір, новітня поляризація світу" передбачає обговорення сучасної, історично обумовленої, поляризації світу, формуючи у студентів навички активного обміну інформацією, ідеями і власними припущеннями щодо новітнього геоекономічного устрою

2. Принципи сучасної глобалізації.

робота в малих творчих групах на тему: "Домінантні прогностичні сценарії глобального розвитку" полягає у поділі групи студентів на три підгрупи, кожна з яких доводить перспективність певного сценарію глобального розвитку (уні-, бі- та поліполярного) з метою прогнозування та аргументації позитивних та негативних проявів кожного з них, перспективного інституційного забезпечення та перспективного співвідношення полюсів влади

3. Причини та прояви дуалізму сучасної глобалізації.

Імітаційна ділова гра на тему: "Взаємодія основних глобальних акторів у глобальному середовищі (держава, корпоративний сектор, міжнародні інституції)" передбачає адвокацію студентами позицій різних глобальних акторів (держав, міжнародних інститутів, корпорацій, банків, інтеграційних об'єднань).

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Засвоєння студентами того, що основні постулати сучасної глобалістики: світ і світове людство є єдиним глобальним організмом; глобалізація світу – це об'єктивне історичне явище і процес, на який можна впливати і яким можна керувати об'єднаними, солідарними зусиллями людства; глобалізація несе в собі нові небачені можливості для розвитку людства і нові небачені загрози його існуванню; людство повинно солідаризуватись і об'єднатись перед феноменом глобальних загроз і для розв'язання глобальних проблем; глобальну кризу людства можна перебороти; глобальну катастрофу людства ще можна відвернути; глобальні проблеми – це не лише невирішені завдання, а й великі загрози всьому людству; глобальні інтереси треба ставити вище національних; глобальна інтеграція – це закономірність розвитку людства.

Тема № 7: Парадоксальна природа глобальних трансформацій

Практичне заняття: Парадоксальна природа глобальних трансформацій

Навчальна мета заняття: проаналізувати природу глобальних трансформацій.

Кількість годин 2.

Місце проведення: навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Глобальні трансформації, їх сутність.
2. Основні суперечності глобальних трансформацій.
3. Позитивні та негативні риси глобалізації.

Література:

1. Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б., Тищенко О.О., Проскурніна Н.В., Світлична Ю.О. Глобальна економіка: навч. посібник. - Харків: Вид-во «Форт», 2016. -354с. С. 186 - 205
2. Супіма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. -К. : Вища школа, 2010. -544 с С. 74 - 81
3. Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. –704с. С. 80 - 93

План проведення заняття:

I. Вступ до заняття. У процесі вивчення теми студент повинен ознайомитися із тим, що сучасна епоха глобальних трансформацій, на відміну від попередньої, військової епохи, проголошує, з одного боку, добровільність участі усіх країн світу в глобалізації, а, з іншого - об'єктивну необхідність брати в ній участь. Тобто, від волі самої країни залежить її участь у процесі глобалізації. Однак, при цьому вже апріорі проявляється парадоксальність ситуації: якщо глобалізація несе позитиви для всіх країн, які беруть в ній участь, то хіба логічним є твердження про її добровільність. Скоріше для такої ситуації відповідає термін «добровільно-примусовий вибір». Такий вибір характеризується наявністю суперечності.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Глобальні трансформації, їх сутність.

Дискусія з елементами аналізу на тему: "Проблема національної конкурентоспроможності в умовах глобалізації" передбачає обговорення студентами проблеми національної конкурентоспроможності у сучасних умовах. Наголос робиться на вмінні визначати та аналізувати оптимальні приклади досягнення та забезпечення національної конкурентоспроможності.

2. Основні суперечності глобальних трансформацій.

підготовка інтелект-карти на тему: «Інтеграційна політика та геоекономічна позиція України: позитиви та негативи», суть якої полягає в тому, що студентам для обговорення, аналізу та прийняття рішень щодо стратегічної орієнтації інтеграційного курсу України пропонується ситуаційна варіативна матриця (карта), яка повинна бути заповнена кожним студентом самостійно і презентована групі з аргументацією власної позиції щодо позитивів та недоліків тих чи інших варіантів інтеграційної політики:

3. Позитивні та негативні риси глобалізації.

Мозковий штурм на тему: "Оптимальна конкурентна модель гео економічного позиціонування України" організується таким чином, що першому доповідачу надається до 5 хвилин часу на висловлення власної думки щодо створення оптимальної конкурентної економічної моделі України, всі наступним – до однієї хвилини на альтернативні пропозиції.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Засвоєння студентами того, що у якості однієї з основних суперечностей сучасної глобалізації він бачить те, що, з одного боку, глобалізація передбачає і частково утворює єдність, тісний взаємозв'язок і точне стикування у просторі та у часі різних технологічних, економічних, політичних, інформаційних процесів, а з іншого, - народжує глибокі розриви, антагонізми, викликані неготовністю основних агентів глобалізації (чи то транснаціональні корпорації, розвинені держави, міжнародні організації) рахуватися з культурним, цивілізаційним, природно-кліматичним багатоманіттям світу, різноманіттям систем цінностей і укладів життя. Подібні «нестиковки» обов'язково породжують у якості реакції на глобалізацію антиглобалістські рухи, соціальний і релігійний фундаменталізм, посилюють тенденції до «зіткнення цивілізацій», у тому числі всередині окремих держав (причому не тільки у колишній Югославії, Росії, Індонезії, Ізраїлі, але й у більш ослаблених, латентній формі - в державах Західної Європи і США).

Тема № 8: Альтерглобалізм та його форми.

Практичне заняття: Альтерглобалізм та його форми.

Навчальна мета заняття: проаналізувати сутність альтерглобалізму та його форми.

Кількість годин 2.

Місце проведення: навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Сутність альтерглобалізму.
2. Поняття антиглобалістського руху.
3. Кризові явища у системі глобалізму.

Література:

1. Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б., Тищенко О.О., Проскурніна Н.В., Світлична Ю.О. Глобальна економіка: навч. посібник. - Харків: Вид-во "Форт", 2016. - 354с. С. 113 - 121
2. Супіма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. - К. : Вища школа, 2010. - 544 с. С. 137 - 186
3. Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] - Львів: Видавництво ЛКА, 2014. - 704с. С. 195 - 244.

План проведення заняття:

I. Вступ до заняття. У процесі вивчення теми студент повинен ознайомитися із тим, що альтерглобалізм є новим типом базової демократії, метою якої є презентація і втілення нових принципів функціонування світової системи, які ґрунтуються на засадах соціального партнерства, соціального захисту і інституті соціальної держави та реальних демократичних цінностях.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Сутність альтерглобалізму.

Найбільш відома форма руху альтерглобалістів – акції протесту, що проводяться, починаючи з 1999 року в місцях під час різного роду «самітів» агентів глобалізації (ВТО, МВФ, Давоський форум тощо). Що можна віднести до емпіричнодостовірних ризиків дій? (Користуватися описами широкомасштабних демонстрацій протесту в Празі, Сієтлі, Квебеку, Генуї, Неаполі).

2. Поняття антиглобалістського руху.

В глобальному масштабі можна виділити дві надзвичайно гострі соціальні проблеми— бідність і безробіття. Доведіть це, використовуючи статистичну інформацію.

3. Кризові явища у системі глобалізму.

Мозковий штурм: Користуючись звітами ООН та Державним комітетом статистики України розміркуйте: 1. Які основні світові ринки і експортери робочої сили? 2. Який вплив та наслідки міжнародної трудової міграції? 3. Проаналізуйте тенденції трудової міграції з України?

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Засвоєння студентами того, що антиглобальний рух керується сукупністю правил, принциповими з яких є: інтернаціоналізм руху, інтеркласовість і інтерідеологічність, антигегемоністський характер. Основними принципами антиглобалістів є: солідарність, співробітництво і відповідальність; організація на принципах вільної, добровільної і ефективно діючої асоціації; самоорганізація і самоуправління.

Тема № 9: Глобальна економіка як прогностична реальність.

Практичне заняття: Глобальна економіка як прогностична реальність.

Навчальна мета заняття: проаналізувати сутність глобальної інтернаціоналізації та співвідношення категорій «глобалізація» та «інтернаціоналізація».

Кількість годин 2.

Місце проведення: навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Сутність глобальної інтернаціоналізації.

2. Співвідношення категорій «глобалізація» та «інтернаціоналізація».

3. Характер, форми, моделі та конкурентні переваги регіональної

економічної інтеграції в глобальних умовах розвитку.

Література:

1. Супіма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. -К. : Вища школа, 2010. -544 с. – 432 с. С.11-100
2. Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б., Тищенко О.О., Проскурніна Н.В., Світлична Ю.О. Глобальна економіка: навч. посібник. - Харків:Вид-во «Форт», 2016. -354с. С. 121 - 137
3. Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. –704с. С. 187 – 216, 281 - 296

План проведення заняття:

I. Вступ до заняття. У процесі вивчення теми студент повинен ознайомитися із тим, що економічний розвиток, перспективи міжнародного співробітництва будь-якої держави, зокрема й України, вирішальною мірою залежать від стану та динаміки світового ринку, процесів міжнародної інтеграції на світовому та регіональному рівнях. Звідси базовою категорією у процесі вивчення теоретичних та практичних питань удосконалення механізму міжнародної економічної діяльності України, її сьогоденних особливостей та перспектив є інтернаціоналізація.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Сутність глобальної інтернаціоналізації.

Економічний потенціал нашої країни дає підставу для належної участі в міжнародному поділі праці. Виявіть причини ускладнення інтеграції економіки України у світове господарство та зовнішні фактори впливу, що ускладнюють цей процес. Відповідь обґрунтуйте.

1. Співвідношення категорій «глобалізація» та «інтернаціоналізація».

Згрупуйте наведені характеристики міжнародного бізнесу у такій відповідності: риси, причини, фактори. Відповідь оформити у вигляді табл. 7.2.- доступ до нових ринків робочої сили;-загальність і універсальність;-технологічна глобалізація;-«фінансіаризація»;-рівень конкуренції;-правові аспекти ведення бізнесу;-рівень конкуренції і ризиків.-крос – культурний фактор;-величина витрат міжнародної компанії;-рівень інтернаціоналізації;-вихід до нових джерел корисних копалин і сировини;-прагнення до нових ринків збуту.

2. Характер, форми, моделі та конкурентні переваги регіональної економічної інтеграції в глобальних умовах розвитку.

Мозковий штурм: Одним із показників діяльності міжнародної компанії є індекс транс-націоналізації. Розрахуйте індекс транснаціоналізації міжнародної діяльності компанії «Siemens» та порівняйте його з аналогічним показником концерну «Indesit» за такими показниками: обсяг закордонних активів – 27,4 млрд. дол., загальний обсяг активів –56,3 млрд. дол., обсяг закордонних продажів – 35,1 млрд. дол., загальний обсяг продажів – 60,8 млрд. дол., чисельність зайнятих за кордоном – 170 тис. осіб, загальна чисельність зайнятих – 305 тис. чол. Індекс транснаціоналізації діяльності компанії

концерну «Indesit»– 61 %. Зробіть висновки.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Засвоєння студентами того, що під інтернаціоналізацією виробництва мається на увазі встановлення безпосередніх, більш-менш стійких виробничих зв'язків між підприємствами різних країн, унаслідок чого виробничий процес в одній країні стає частиною процесу, що протікає в міжнародному або світовому масштабі. Це об'єктивний процес, що є наслідком поглиблення МПП, в основі якого лежить міжнародна спеціалізація виробництва.

Тема № 10: Регулятивні механізми глобальної економіки.

Практичне заняття: Регулятивні механізми глобальної економіки.

Навчальна мета заняття: проаналізувати сутність альтерглобалізму та його форми.

Кількість годин 2.

Місце проведення: навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Принципи формування глобальної системи регулювання світо господарських відносин.
2. Становлення глобально-інтегрованої регулюючої системи.
3. Принципи глобальної регулюючої системи.

Література:

1. Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. –704с. С.467-521
2. Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б., Тищенко О.О., Проскурніна Н.В., Світлична Ю.О. Глобальна економіка: навч. посібник. - Харків:Вид-во «Форт», 2016. -354с. С. 221 - 267

План проведення заняття:

I. Вступ до заняття. У процесі вивчення теми студент повинен ознайомитися із тим, що важливим компонентом процесу глобалізації економіки є кардинальна трансформація механізмів економічного регулювання в напрямку становлення глобально інтегрованої регулюючої системи. Вона будується на комплексі факторів, які уможливають якісне піднесення ефективності економічної діяльності в рамках світового господарства на основі міжнародної кооперації, отримання тим самим великого синергетичного ефекту.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Принципи формування глобальної системи регулювання світо господарських відносин

Співробітництво України з МВФ веде свій відлік з 1992 р. Які характерні риси співробітництва України з МВФ? Перелічіть результати економічної співпраці. Проаналізуйте сучасний стан співробітництва. Які на сьогодні

існують виклики та загрози для ефективної співпраці? Наведіть короткострокові та середньострокові перспективи співпраці.

2. Становлення глобально-інтегрованої регулюючої системи.

Сьогодні в Україні співіснують такі моделі економічного розвитку: модель державного соціалізму; модель державно-монополістичного капіталізму; модель народного капіталізму, модель соціально –орієнтованої економіки. Що являє собою кожна з наведених моделей розвитку? Охарактеризуйте їх. Яка з моделей розвитку, на Вашу думку, на сьогодні найбільше ствердилася у своєму розвитку в Україні?.

3. Принципи глобальної регулюючої системи.

Мозковий штурм: Головне протиріччя глобальної економічної системи пов'язане з формуванням в рамках провідних західних держав замкненої господарської системи. Цей процес можна прослідкувати за такими напрямками: 1) концентрація в постіндустріальному світі більшої частини інтелектуального й технологічного потенціалу людства; 2) зосередження основних торговельних потоків в межах співдружності розвинених держав; 3) замикання інвестиційних потоків та 4) спрямованість міграційних потоків з країн «третього світу» в розвинені регіони планети. Охарактеризуйте кожний напрямок. Зробіть висновки.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Засвоєння студентами того, що основними факторами становлення глобальної регулюючої системи є такі: широке і швидке розповсюдження інформаційних технологій і революційний за своїм змістом стрибок у галузі міжнародних комунікацій. Завдяки цьому стає можливим ефективно управляти складними міжнародними комплексами, складові яких розташовані в різних частинах світу. Значне піднесення ролі гуманітарного капіталу, що, у свою чергу, зумовлює інтенсивний розвиток міжнародної взаємодії у сферах освіти, науки, охорони здоров'я людини і довкілля, які перетворюються по суті на глобальні сфери людської активності. Фактором переходу до глобального управління є необхідність найбільш повного використання переваг вільного руху основних факторів виробництва, що неможливе без ретельної координації найбільш важливих економічних рішень на міжнародному рівні, спільного забезпечення макро-та мікроекономічної рівноваги в рамках світового господарства, а не окремих країн.

Тема № 11: Міжнародні стратегії глобалізації.

Практичне заняття: Міжнародні стратегії глобалізації.

Навчальна мета заняття: проаналізувати міжнародні стратегії співробітництва в умовах глобалізації.

Кількість годин 2.

Місце проведення: навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Світове виробництво, його характеристика.

2. Світова економіка як система.
3. Міжнародні економічні відносини.

Література:

1. Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. – 704с. С. 587-679.
2. Супіма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. -К. : Вища школа, 2010. -544 с С. 338 – 352

План проведення заняття:

I. Вступ до заняття. У процесі вивчення теми студент повинен ознайомитися із тим, що економічні стратегії країни значною мірою ґрунтуються на моделі економічного розвитку, притаманній даній країні. В економіці розвинутих країн можна виокремити декілька моделей, які є типовими.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Світове виробництво, його характеристика

Виділяють три укрупнені позиції з приводу мотивації до створення стратегічних альянсів з участю ТНК, а саме: доступ на зарубіжні ринки, доступ до ресурсів і зростання ефективності їх використання, отримання нових знань. Прокоментуйте кожну позицію. Що вони забезпечують. Які результати стосовно створення стратегічних альянсів з участю ТНК. Наведіть декілька способів, за допомогою яких стратегічні альянси можуть розвиватися найбільш ефективно..

2. Світова економіка як система.

Індекс конкурентоспроможності складається з 12 основних груп показників до яких належать: державні та суспільні установи; інфраструктура; макроекономічна стабільність; охорона здоров'я та початкова освіта; середня, вища та професійна освіта; ефективність товарного ринку; ефективність ринку праці; рівень розвитку фінансового ринку; технологічна готовність; розмір ринку; удосконалення бізнесу; інновації. Проаналізувати рейтинг України щодо наведених груп показників.

3. Міжнародні економічні відносини.

Наведіть, членом яких регіональних інтеграційних угруповань є Україна. Чим обумовлювалося їх утворення? Яке значення має співробітництво членів регіональних інтеграційних угруповань з Україною. Складовою існування ефективного суспільства і «домінантою номер один» в умовах глобальних структурних зрушень виступає сфера соціальних відносин. Враховується це в економічній політиці та економічній практиці України чи ні. Поясніть. Відповідь обґрунтуйте.

III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Засвоєння студентами того, що держава розробляє і втілює в життя програми економічного розвитку, регулює інвестиційну діяльність в країні, фінансові ринки, здійснює активну соціальну політику, стимулює ділову

активність, зокрема методами податкової політики. Соціально-ринкова модель розвитку найбільш характерна для Німеччини. Важливою її рисою є підтримка мало забезпечених верст населення й взагалі тих, хто має потребу в соціальній підтримці. Держава в цій справі відіграє найактивнішу роль, відволікаючи бюджетні й поза бюджетні кошти на соціальні витрати. В цілому така політика знаходить підтримку підприємців і взагалі заможного населення. Однак, останнім часом володарі великих фірм висловлюють невдоволення високим рівнем податків, що є неминучою платою за великі соціальні виплати.

Тема № 12: Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації.

Практичне заняття: Конкурентна стратегія розвитку України в умовах глобалізації.

Навчальна мета заняття: проаналізувати проблеми конкурентоспроможності України в умовах глобалізації та з'ясувати шляхи її підвищення.

Кількість годин 2.

Місце проведення: навчальна аудиторія.

Навчальні питання:

1. Необхідність інтеграції національного промислового комплексу до світової промислової системи.
2. Шляхи вирішення проблеми національної конкурентоспроможності в умовах глобалізації.
3. Стратегічна перспектива входження України до європейських економічних і оборонних структур.

Методичні вказівки: У процесі вивчення теми студент повинен ознайомитися із тим, що глобалізація помітно впливає на економіку всіх країн, і цей вплив має багатоаспектний характер. Вона торкається виробництва товарів і послуг, використання робочої сили, інвестицій в «фізичний» і людський капітал, технології і їх переплив з одних країн в інші. Все це кінець кінцем впливає на ефективність виробництва, продуктивність праці та конкурентоспроможність. Процес глобалізації розгортається суперечливо за характером впливу як на національні економіки, так і на весь хід сучасного світового господарського розвитку.

З одного боку, глобалізація небачено розширює можливості окремих країн щодо використання та оптимальної комбінації різноманітних ресурсів, їх більш глибокої і всебічної участі у системі міжнародного поділу праці, з іншого – глобальні процеси значно загострюють конкурентну боротьбу, спричиняють маніпулювання величезними фінансовими та інвестиційними ресурсами, які становлять реальну загрозу для країн з низькими і середніми прибутками, бо

саме вони відчують гостру нестачу людського капіталу, інституцій, господарської інфраструктури, економічно вмотивованих рішень щодо реалізації наявних можливостей. Прояви глобалізації в Україні можна спостерігати в політиці, культурі та економіці.

Саме, процес глобалізації несе країнам значні потенційні переваги, якщо вони проводять адекватну політику і мають у своєму розпорядженні необхідні інститути на макро -і мікрорівнях, здійснюють додаткові внутрішні заходи, спрямовані, зокрема, на підвищення гнучкості ринку праці, ефективне регулювання фінансового сектору, корпоративний контроль, дотримання екологічних умов і цілеспрямоване створення системи соціальної безпеки. На сьогоднішньому етапі економічної трансформації України найважливіше значення мають її відносини з кредитно-фінансовими організаціями (в першу чергу, з МВФ, Світовим банком, ЄБРР) та зі Світовою торговельною організацією.

Література:

1. Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. –704с. С. 649-693.
2. Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б., Тищенко О.О., Проскурніна Н.В., Світлична Ю.О. Глобальна економіка: навч. посібник. - Харків:Вид-во «Форт», 2016. -354с. С. 238 – 279.
3. Супіма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. -К. : Вища школа, 2010. -544 с. С. 417 – 572.

План проведення заняття:

I. Вступ до заняття. У процесі вивчення теми студент повинен ознайомитися із тим, що глобалізація помітно впливає на економіку всіх країн, і цей вплив має багатоаспектний характер. Вона торкається виробництва товарів і послуг, використання робочої сили, інвестицій в «фізичний» і людський капітал, технології і їх переплив з одних країн в інші.

II. Порядок проведення основної частини заняття.

1. Необхідність інтеграції національного промислового комплексу до світової промислової системи.

Виділяють три укрупнені позиції з приводу мотивації до створення стратегічних альянсів з участю ТНК, а саме: доступ на зарубіжні ринки, доступ до ресурсів і зростання ефективності їх використання, отримання нових знань. Прокоментуйте кожну позицію. Що вони забезпечують. Які результати стосовно створення стратегічних альянсів з участю ТНК. Наведіть декілька способів, за допомогою яких стратегічні альянси можуть розвиватися найбільш ефективно..

2. Шляхи вирішення проблеми національної конкурентоспроможності в умовах глобалізації.

Індекс конкурентоспроможності складається з 12 основних груп показників до яких належать:державні та суспільні

установи;інфраструктура;макроекономічна стабільність;охорона здоров'я та початкова освіта;середня, вища та професійна освіта;ефективність товарного ринку;ефективність ринку праці;рівень розвитку фінансового ринку;технологічна готовність;розмір ринку;удосконалення бізнесу;інновації. Проаналізувати рейтинг України щодо наведених груп показників.

3. Стратегічна перспектива входження України до європейських економічних і оборонних структур.

Мозковий штурм: Головне протиріччя глобальної економічної системи пов'язане з формуванням в рамках провідних західних держав замкненої господарської системи. Цей процес можна прослідкувати за такими напрямками: 1) концентрація в постіндустріальному світі більшої частини інтелектуального й технологічного потенціалу людства; 2) зосередження основних торговельних потоків в межах співдружності розвинених держав; 3) замикання інвестиційних потоків та 4) спрямованість міграційних потоків з країн «третього світу» в розвинені регіони планети. Охарактеризуйте кожний напрямок. III. Порядок проведення заключної частини заняття.

Засвоєння студентами того, що процес глобалізації несе країнам значні потенційні переваги, якщо вони проводять адекватну політику і мають у своєму розпорядженні необхідні інститути на макро -і мікрорівнях, здійснюють додаткові внутрішні заходи, спрямовані, зокрема, на підвищення гнучкості ринку праці, ефективне регулювання фінансового сектору, корпоративний контроль, дотримання екологічних умов і цілеспрямоване створення системи соціальної безпеки.

4. Рекомендована література

Основна

- 1.А.М. Бандурка, О.В. Носова Правовое регулирование иностранных инвестиций в Украине: монографія. -Х. : Золотая миля, 2011. -400 с.
- 2.Бандурка А.А., Бандурка А.М., Носова О.В. Иностранные инвестиции в экономике Украины : монография. -Х. : Изд-во Нац. ун-та внутр. дел, 2004. -448 с.
- 3.А.М. Бандурка, С.И. Лекарь, О.В. Носова Иностранные инвестиции в регионы Украины: монография. -Х. : Золотая миля, 2013. -340 с.
- 4.А.П. Голіков, О.Г. Дейнека, Л.О. Позднякова, П.О. Черномаз Економіка зарубіжних країн [Електронний ресурс] : навч. посіб. -К. : Центр учбової літератури, 2008. -404 с.
- 5.Дахно І.І. Світова економіка : навч. посіб. -К. : Центр учб. літ., 2008. -278 с.
6. Ю.Г. Козак, Д.Г. Лук'яненко, Ю.В. Макогонтаін.]; за ред. Ю.Г. Козака, Д.Г. Лук'яненка, Ю.В. Макогона Міжнародна економіка: підручник. -Київ : Центручб. літ., 2016. -559 с.
- 7.П.В. Круш, С.О. Тульчинська; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т. Макроекономіка : навч. посіб. -Київ : Центр учб. літ., 2016. -328 с.
- 8.П.О. Куцик, О.І. Ковтун, Г.І. Башнянин Глобальна економіка: Принципи

- становлення, функціонування, регулювання та розвитку: монографія. - Львів: Вид-во Львів. Комерц. Академії, 2015. – 586с.
9. Липов В.В. Міжнародна економіка: світова економіка та міжнародні економічні відносини. Практикум. : навч.-практ. посібник. -К. : Професіонал, 2009. -336 с.
10. Лисова В.Л. Макроекономіка: конспект лекцій. Макроекономіка: конспект лекцій. -Кіровоград : Кірюї ХНУВС, 2008. -88 с.
11. Д. Майер, Д. Олесевич Міжнародне середовище бізнесу: конкуренція та регулювання у глобальній економіці. -К. : Либідь, 2002. -704 с.
12. О.В. Носова, Т.В. Андросова, К.Я. Петрова та ін.; за заг. ред. О.В. Носової Міжнародна економіка: навч. Посіб. -Х. : ХДУХТ, 2010. -322 с.
13. О.В. Носова, К.Я. Петрова, М.А. Садиков та ін.; за заг. ред. О.В. Носової. Макроекономіка: навч. посіб. -Харків : Вид-во ХНУВС, 2008. -220 с.
14. В. Сіденко (кер. проекту) та ін.; Центр Разумкова. Структурні трансформації у світовій економіці: виклики для України: аналітична доповідь. -Київ : Заповіт, 2017. -182 с.
15. С.В. Фомішин, Ю.В. Колесник Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. -Львів : Новий Світ -2000, 2010. -358 с.
16. О.А. Чугаєв Глобальні виміри економічної сили країни : монографія. -Київ : ВПЦ "Київ. ун-т", 2017. -495 с.
17. Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, Т.М. Камінська та ін.; за заг. ред. С.М. Макухи Міжнародна економіка : навч. посіб. -Х. : Право, 2012. -192 с.
18. Л.С. Шевченко, О.А. Гриценко, Т.М. Камінська та ін.; за заг. ред. Л.С. Шевченко Економічна теорія : навч. посіб. -Харків : Право, 2016. -267 с.
19. Шнирков О.І., Філіпенко А.С., Заблоцька Р.О. та ін.; за ред. О.І. Шниркова, В.І. Мазуренка; Світова економіка : підручник. -Київ : ВПЦ "Київ. ун-т", 2018. -607 с.
20. Шталь Т.В., Доброскок Ю.Б., Тищенко О.О., Проскурніна Н.В., Світлична Ю.О. Глобальна економіка: навч. посібник. - Харків: Вид-во «Форт», 2016. -354с

Додаткова література:

22. Багрова І. В., Гетьман О.О., Власюк В.Є. Міжнародна економічна діяльність України. –К.: ЦНП, 2004. –580 с.
23. Базилевич В. Д. Макроекономіка : підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик ; за ред. В. Д. Базилевича. –К. : Знання, 2008. –743с.
24. Білорус О.Г. Економічна система глобалізму: Монографія. –К.: КНЕУ, 2003. –360 с.
25. Буглай В.Б., Ливенцев Н.Н. Международные экономические отношения. – М.: 1998. –160 с.
26. Базилевич В. Д. Макроекономіка : підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик ; за ред. В. Д. Базилевича. –К. : Знання, 2008. –743с.
27. Глобальна економіка: підручник / Ковтун О.І., Куцик П.О., Башнянин Г.І.; [за заг. ред. Ковтуна О.І.] – Львів: Видавництво ЛКА, 2014. –704с.
28. Ломакин В.К. Мировая экономика: Учебник для вузов /В.К.Ломакин.–2-е изд. перераб. и доп. –М.: ЮНИТИ, 2004. -736 с.

- 29.Світова економіка: Підручник / За ред. А.С.Філіпенко. –К.: Либідь, 2000. – 582 с.
- 30.Супіма Є.М., Шепелев М.А. Глобалістика : підручник / Є.М. Суліма, М.А. Шепелев. -К. : Вища школа, 2010. -544 с.
- 31.Філіпенко А. С. Глобальні форми економічного розвитку: історія і сучасність. –К.: Знання, 2007. –582 с.
- 32.Філіпенко А.С., Будкін В.С., Рогач О.І. Світова економіка. –Київ: Либідь, 2007. –640 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 33.Глобальний договір ООН (UN Global Compact, 2000)
www.globalcompact.org.ua
- 34.Державний комітет статистики України/ Режим доступу:
[<http://www.ukrstat.gov.ua>]
- 35.Міністерство економічного розвитку і торгівлі України/ Режим доступу:[
<http://www.me.gov.ua>]
- 36.Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського / Режим доступу:
[<http://www.nbuv.gov.ua/>]
- 37.Урядовий портал / Режим доступу: [<http://www.kmu.gov.ua>]